

много народи са се наричали с думи, които означават мъж, човек. Така например, според една теория, “българин” има подобен произход и означава “мъж/човек от Волга”. Всички роми са цигани, но не всички цигани са роми. Цигани са всички племена, напуснали Индия, но само една група от тях, ромите, достигнали до Мала Азия и Западна Европа. Когато стигнали границите на Византия, циганите се разделили на три групи: *дом*, които тръгнали към Африка, *ром*, които се насочили към Европа, и *лом*, които поели на север към Кавказ. **Всички роми в България ли са от една и съща група?** В България има три основни групи цигани:

А) Йерлии (уседнали цигани) – те са най-старата група роми по българските земи. За първи път се появяват през 14 в. и продължават да се заселват на вълни до 18 в. Разделят се на две подгрупи – *хорохане-рома* (мюсюлмани) и *дасикане-рома* (християни). По-голямата част от *йерлиите* са мюсюлмани. По-концентрирани са групите в Сливенско, Ямболско, Шуменско. По-голяма част от хората, чиито спомени записахме, също са *йерлии*. Те от своя страна се делят на още по-малки групи, предимно според професията, която упражняват: *дръндари*, *кошничари*, *бургуджии* и др.

Б) Калдараши – Те са най-запазената ромска група в България. Дошли са през 19 век от Румъния. *Калдараши* са по-голяма част от циганите в Западна Европа. *Калдарашите* все още пазят своите традиции, празници и обичаи. Те имат запазен цигански съд – *мешере*, който сам решава всички проблеми, възникнали сред ромите, които живеят на едно място. Калдарашите са християни. Делят се на две основни подгрупи: *ловари* и *калайджии*.

В) Рударите – Рударите се наричат още *влашки цигани* и се заселват в България от Румъния и Молдова през XIX в. Наричат се така защото дълго време са били роби в рудниците във Влашко и Молдова. След официалното им освобождаване една част от тях се заселват в България. Те също някога са говорили на *романес*, но по време на тяхното робство този език е бил забранен. Затова те са започнали да говорят на стар влашки диалект, който се е запазил до днес, но който, обаче, се различава значително от румънския. Поради тези причини много от тях се наричат *власи* или *даки*, въпреки че по произход също са роми. Към рударите спадат групите на т.нар. *копанари*, *мечкари* и др.

Какви празници празнуват ромите? Смята се, че циганите са весел народ и обичат да празнуват. По-голяма част от празниците им са религиозни празници – същите, които празнуват и българи